

PÊL - Civil Waves

Peace . Endurance. Liberties

منظمة "Pêl" .. بيت مانديلا سابقاً.. تسعى لتقديم الأفضل، لكن صعوبات جمة تعترض عملها

استطاعت الحصول عليه صغير جداً ولا يعادل ١٪ من الدعم الذي تحصل عليه المنظمات الدولية أو السورية بسبب عدم تحويل الدعم للمناطق الكردية لظروف عدة من أهمها الخلافات السياسية مع الإدارة الذاتية وعدم الاعتراف بها من قبل الأطراف الداعمة".
ويؤكد عيسى أن هذا الأمر: "يؤثر على عمل المنظمة التي لا تستطيع توظيف عدد كاف من الموظفين ولا تستطيع مجاراة المنظمات الأخرى من حيث تقدير رواتب مغربية للموظفين الأربع الذين يعملون في المنظمة براتب ٢٠٠ نهاراً إكل شخچن".

المزري للمرأة في الحسكة من عدة جوانب. لذا حاولت منظمة بيل ملامسة الواقع المرأة الريفية من خلال مشروع كلنا مسؤولون الذي استهدف بالدرجة الأولى النساء في ريف مدينة تربصيه وقامشلو عبر جلسات حوارية لتعريفهن بحقوقهن وستقوم المنظمة بمشروع آخر مشابه في القريب العاجل يستهدف النساء العربيات في ريف تل حميس وتل براك".
كماترى ليلي خلف عضو مجلس الإدارة فر منظمة (Pêl) بيت مانديلا سابقاً أن "أغلب المنظمات المدنية النسوية، الأسف، غير قادرة على معاكبة ذكور

يلو رو لكل شخص".

قامت المنظمة بتحديث برامجها حيث كانت في الماضي تقوم بنشاطات بشكل عشوائي لكن بعد تلك الورش قامت بتقسيم عملها على أساس برامج ويتضمن كل برنامج عدة مشاريع إلى تنظيم العمل وكذلك الحصول على الدعم في عدة مشاريع من عدة منظمات.

نقوم بتقديم دورات في مختلف المجالات لفريق الداخل الذي يقوم بدوره بتطبيق تلك المعارف بشكل عملي وكذلك يقدم ورش تدريبية للمنظمات الأخرى وخاصة في مجال بناء السلام، كتابة المشاريع، إدارة المنظمات ومكافحة الفساد والرشوة.

غير قادر على مواكبة ركب القيام بمهام العملية المدنية بكافة أوجهها بسبب عدم توفر الإمكانيات المادية والبشرية أيضاً ما أثر أكثر هو الهجرة التي أدت إلى هجرة عدد كبير من النساء العاملات في المجال المدني.

يرحص المركز على استهداف كافة المكونات وخاصة في مشاريع بناء السلام ككتيب الأعياد وكتيب اللغات مثلأً.

ضمن الخطة السنوية للمنظمة ستقوم المنظمة بإطلاق مشروع حقوق الإنسان الذي يهدف إلى نشر ثقافة حقوق الإنسان وتعريف المواطنين بحقوقهم وواجباتهم.

العنف ضد المرأة بسبب نقص في تشرب تلك المفاهيم لدى فئات واسعة من المواطنين.

نتيجة عقود من إقصاء المنظمات المدنية في ظل حكم البعث تحول المجتمع بأكمله إلى ساحة خلفية للحزب الحاكم الأمر الذي أدى إلى سيطرته على كل مفاصل الحياة الأمر الذي أدى إلى كوارث تبدو نتائجها ماثلة للعيان. لذلك فإنه يتوجب على المنظمات المدنية أن تقوم بعدة أدوار في سوريا المستقبل ومنها أن تلعب دور صلة الوصل بين السلطة والمواطن وأن تكون رقباً على السلطة لتأمين أكبر قدر من الشفافية.

تختلف المنظمة دعم تقني من منظمة بيبيتنا سوريا حيث قامت المنظمة المذكورة بتقديم منحة لتجهيز بيت مانديلا بمعدات وتقنيات تستطيع من خلالها تحسين خدماتها وأدائها كأجهزة صوت ولابتكارات حديثة وتجهيز

وتأمين المسائل اللوجستية. نقاط القوة تلك تجلت في كسب ثقة المنظمات التي تطلب من منظمتنا مساعدتها في تحسين قدراتها عبر ورش تدريبية قامت المنظمة بتقديمها لذاك المنظمات.

لذا كان النىيل له الأهمية

إذا يمكن للمنظمات الأهلية في سوريا أن تتحول إلى قطاع ثالث وشريك فعلى مع الدولة والقطاع الخاص في عملية التنمية والتحديث التي تشهد لها بلدان تلك المنظمات، أما الإبقاء على أوضاعها الحالية فهو تجاهل للإمكانات التي تتطوّر عليها وهدر لطاقة العديد من الفئات الاجتماعية والتي يصعب الحديث عن تنمية حقيقة دون مشاركة هذه الفئات الاجتماعية فيها.

دعماً من خلال ورشتين في مجال بناء المنظمات مما سمح للمنظمة بتطوير هيكليتها كما قامت المنظمة بتدريب عدد كبير من المنظمات في مجال تطوير المنظمات وإدارة المشاريع وكذلك قامت المنظمة بكتابة مشاريع بتنفيذيات جيدة وحصلت على تمويل عدة مشاريع من عدة منظمات.

ويرى شيار عيسى أنه وبسبب كون المنظمة محلية: " فإن الدعم الذي

الشuttle للدراسات المعاصرة

افتتاحية

الى تقديم محاضرات عن محاربة الفساد

عن كيفية محاربة الفساد.

قول شيار عيسى مدير البرامج في

"Pê": بدأت المنظمة قبل خمسة

شهر بتحضير عدة برامج ومشاريع

نفذتها بالإضافة الى الاستمرار في

نشاطات مركز الأنشطة التابع للمركز.

نتائج العمل المدنى تظهر بشكل تراكمي

ليس بشكل آني مباشر لذلك فإنه رغم

وجود نتائج جيدة للعمل التوعوي المدنى

حالياً إلا أن النتائج الحقيقية تظهر بعد

ستهدف المركز جميع الفئات العمرية
يبرامجه، لكنه يركز على فئة الشباب
النساء لأنهما الفتان الأكثر تهميشاً
ي المجتمع ذكور ي بطرياليكي. حيث
ن القيم الذكورية العشائرية الطاغية
ي المجتمع الملي في محافظة الحسكة
منع تلك الفتين من المشاركة الفعالة
ي الشأن العام الأمر الذي يرغب
لمركز في تغييره لعدة أسباب من
همها أن المجتمع الذي تغيب فيه فئات
تهمة عن صناعة القرار فيه يعتبر
جتمعاً غير منتجًا ما يؤثر على عملية
تنمية ذاتية وذاتية اجتماعية

A portrait of a woman with long, wavy brown hair. She is wearing a bright yellow long-sleeved top decorated with numerous small, shiny rhinestones forming a pattern. A thin chain necklace with a small, dark blue pendant hangs around her neck. She is looking directly at the camera with a neutral expression.

الاجتماعية نتيجة الشعور بالغبن الذي سيطر على تلك الفئات.

في هذا المجال أوضحت ليلي خلف عضو مجلس الإدارة في منظمة (Pêl) بيت مانديلا سابقاً أنه: "من خلال راسة أجرتها منظمة بيل (pêl) مؤخراً وسيتم نشرها قريباً تبين لنا أن تواجد المرأة في المنظمات المدنية في محافظة لحسكة جيد لكنها تحتاج إلى تفعيل ورها في عملية اتخاذ القرار أكثر".

كما يركز المركز على الريف في

عمله وهي المنظمة المهمشة في عمل المنظمات المدنية التي بدأت تتحوّل نحو ستهداف النخب الثقافية والمجتمعية وهي الفئة الأقل حاجة للعمل المدني فيقارنة بغيرها من الفئات المهمشة. كمثال على هذه الاستراتيجية قام المركز التنفيذي مشروع كلانا مسؤولون في ريف لمحافظة في خمس قرى.

في هذا الشأن تقول خلف: "إن المنظمات المدنية تخصص برامج مشاريع تستهدف فيها المرأة في حاولة خجولة للتأثير في الواقع

- من مشاريعها تقديم محاضرات عن محاربة الفساد والشفافية .
- لمنظمة (Pel) علاقات مع أغلب المنظمات والأطراف السياسية لكن التعقيد الذي يكتنف الواقع السياسي يجعل من المستحيل أن تقوم المنظمة بالتدخل في حل نزاعات أصحاب القرار.

الحصول عليه صغير جداً ولا يعادل ١٪ من الدعم الذي تحصل عليه سورية بسبب عدم تحويل الدعم للمناطق الكردية لظروف عدة من أهمها الخلافات السياسية مع الادارة الذاتية

من قاعات المركز وخدماته كتوفر الانترنت والطباعة... الخ وفي هذا المجال قدمت المنظمة خدمات كبيرة للناشطين والمنظمات ووفرت لهم صالات لإقامة المحاضرات والورش التدريبية ومختلف النشاطات الأخرى". ويضيف أسامة أحمد أن: "المنظمة (Pêl) علاقات معأغلب المنظمات والأطراف السياسية لكن التعقيد الذي يكتنف الواقع السياسي يجعل من المستحيل أن تقوم المنظمة بالتدخل في حل نزاعات أصحاب القرار، وهم ليسوا أصلاً فاعلين محليين".

وينبغي شiar عيسى مدير البرامج في منظمة (AEl) المنحى ذاته: "المنظمات صلة الوصل بين المواطن والسلطة لذلك فإن الناشط المدني يجب أن يكون بالضرورة معارضًا لكن ليس للسلطة وإنما لقوانين ومارسات الحكومات المتعاقبة التي لا تتناسب مع المعايير

تأسس بيت مانديلا (منظمة بيل حاليا) كمبادرة بتاريخ ٢٠١٣/١٢/١٦ عبر مجموعة من الناشطين. ويعمل على بناء القدرات لدى الشباب وإعداد دراسات، حيث يعمل على تمكين المجتمع بالمهارات التي تعزز التفكير الابداعي واتخاذ القرار، والمشاركة الفعالة وكذلك إقامة مشاريع تهدف إلى الحوار السلمي، والعيش المشترك بين مكونات المجتمع في مدينة القامشلي كما أنه يشجع انطلاق المبادرات المدنية والمساهمة في تطويرها إضافة إلى أنه يعمل على تطوير أفكار المشاريع لدى الفعاليات المدنية، عبر توفير أكبر قدر ممكن من الشروط الموضوعية لها. وفي هذا الصدد يؤكد أسامة أحمد مدير

المجتمع المدني هو كل نشاط تطوعي منظم حول قيم وأهداف مشتركة لدعم التعليم المستقل، والتأثير على السياسات العامة أو ممارسة الضغوط التي من شأنها معاقبة صانعي هذه السياسات أو مكافئاتهم. ويضم هذا المجتمع مجموعة كبيرة من المنظمات غير الحكومية وغير الربحية التي لها وجود في الحياة العامة.

أما منظمات المجتمع المدني فهي جمعيات تعمل على تأسيسها أشخاص وتسعى لنصرة قضية مشتركة وتشمل المنظمات غير الحكومية، والنقابات العمالية والمهنية، والمنظمات الخيرية والدينية، وكذلك مؤسسات العمل الخيري ويجتمع بينها قاسم مشترك واحد وهو استقلالها عن الحكومة والقطاع الخاص وهو ما يسمح لها بالعمل على الأرض والقيام بدور هام في أي نظام ديمقراطي.

A portrait of a middle-aged man with a well-groomed beard and mustache. He has short, dark hair and is wearing a red and black checkered button-down shirt over a blue collared shirt. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is plain and light-colored.

١- برنامج بناء السلام: ويهدف إلى إحداث تقارب بين مكونات المنطقة سبيلاً نحو بناء سلام مستهدف عبر ورش ومحاضرات توعية ببناء السلام وكذلك تشجيع المبادرات الفردية والجماعية في هذا المجال وقد تم تنفيذ عدة مشاريع في ذلك الإطار مثل: مشروع كتيب الأعياد - مشروع كتيب اللغات - مشروع دورات الأنتمشين - محاضرات وورش تدريبية للتعریف بمفهوم بناء السلام - ملتقى الحوار الشبابي - يتم الآن كتابة بحث عن مشاريع بناء السلام في محافظة الحسكة.

٢- برنامج الحكومة والديمقراطية ويهدف إلى نشر ثقافة تبني المفاهيم الديمقراطية ومحاربة الفساد وتوطيد دعائم الحكم الرشيد ويتم حالياً تنفيذ عدة نشاطات ومشاريع في ذلك الإطار منها:

- مشروع شانشين الذي يهدف إلى خلق مساحة من الحوار حول مختلف المواضيع المتعلقة بالديمقراطية عبر ست منتديات على مدى ٥ شهور.
- مشروع كلنا مسؤولون
- تقديم محاضرات عن مختلف المفاهيم

التنسيقيات الشبابية إسقاط النظام لكن الظروف السياسية حالت دون ذلك وأدت فيما أدى إليه إلى انهيار المشروع السياسي السلمي وبالتالي انهيار مشروع التنسيقيات الشبابية في عموم سوريا وبالتالي توجه الدعم نحو الطريقة الأخرى في التغيير كبديل عن التغيير الجذري ألا وهو التغيير المجتمعي عبر بناء منظمات مجتمع مدنى اجتماعية فيها كفاءات شبابية لكنها لاقت الكثير من الصعوبات ولم تستطع أن تستوعب الجميع بسبب كون تلك المنظمات واحدة وفكرة بناء المنظمات المحلية نتيجة عقود من الحجر على الآخر في ظل نظام البعث لم تكن ناضجة".

ويضع بيت مانديلا القاعات والأجهزة المتوفرة لديه تحت تصرف الأفراد والمجموعات المدنية الناشطة حسبما يؤكّد شيار عيسى: "في بداية انتلاقة منظمة بيل (Pêl) كان المركز يعمل كمركز للأنشطة (بمثابة مركز ثقافي) يستقبل نشاطات المنظمات التي تقوم بنشاطات بالإضافة إلى احتضان النشطاء وكل من يرغب في الاستفادة بأن منظمة "بيل" هي منظمة مدنية محلية اختارت العمل بشكل مستقل عن المنظمات السورية الكبيرة لتحقيق أكبر من الاستقلالية ولتلبية الحاجات المحلية. كما يرى "أن المنظمات الدولية والsuroria لم تلبي احتياجات المنطقة من حيث القيام بمشاريع مشتركة ومتباينة في كل المناطق السورية التي لا تتشابه ظروفها لذلك كان من الضرورة بمكان القيام بإنشاء منظمات محلية تقوم بمشاريع تلمس احتياجات المواطنين في المنطقة".

بأن منظمة "بييل" هي منظمة مدنية محلية اختارت العمل بشكل مستقل عن المنظمات السورية الكبيرة لتحقيق أكبر من الاستقلالية ولتلبية الحاجات المحلية. كما يرى "أن المنظمات الدولية والسورية لم تلبي احتياجات المنطقة من حيث القيام بمشاريع مشتركة ومتتشابهة في كل المناطق السورية التي لا تتشابه ظروفها لذلك كان من الضرورة بمكان القيام بإنشاء منظمات محلية تقوم بمشاريع تلامس احتياجات المواطنين في المنطقة".

تُنفرد بنشر السجل الذاتي وصور شهداء Bûyerpress

زانو أسد مسو

سنة ونيفت، من مسيي شيرنة، ابن الشهيد أسد مسو.

أسد عبد الله مسو

مواليد ١٩٨٣، من مسيي شيرنة، وضريح للآلات قسم اللغة العربية وكتاب الراوين على دفعه، متزوج له طفلين (نانا وروبيت) استشهدوا بهما. كما استشهد هو في صباح اليوم التالي في التفزيوني الوطني بناشلو.

درست أسد مسو

٥ سنت، من مسيي شيرنة، ابنة الشهيد أسد مسو.

جيبر بشار أميد

عضو المكتب الاعلامي (PDK-S) نزع الحكمة، متزوج، طالب باسعيي قبل التبادلي بشار أميد عصقو المئوية السياسية في اقرب الممكن اعطي المؤسساتي سوريا.

فرهات عبد الرحمن مست

عبد العزيز يونس عيسى (فاطمي)

٥٥ سنة، لديه بورطة في الهاشمية (الصلة)، له ٥ أبناء، ليس لديه بنات، لديه ابن مريع (أيجا)، عم الشهيدين (نفس والبي).

نفس طاهر عيسى (فاطمي)

٤٢ سنة، متلهم، متزوج، لديه طفلة، يعمل على الراغفة، استشهد نورا في الهاشمية

ألبي طاهر عيسى (فاطمي)

٤٨ سنة، كانت يعمل في محلات لم يم في الهاشمية خاصة بطبع تبديل، متزوج، له ابنة واحدة، استشهد فوراً.

آريان فرداد عيسى (فاطمي)

أحمد فرداد عيسى (فاطمي)

مواليد ٢٠٠٦، صفت سادس، ابنة الشهيد فرداد عيسى فاطمي، كانت تساعد والده في محل السمانة

فرهاد هواس عيسى (فاطمي)

٤٦ سنة، ضريح العبد الرياضي، كانت تعمل في محل سمانة، متزوج، لديه أربعة أبناء استشهد هم اثنتان هما أحمد وأريانا، استشهد نورا بسبب نزيف داخلي.

سبيات فهم الدين عيسى (فاطمي)

مواليد ١٩٩٤، طالب جامعي هنسنة نراعية، موظف في دائرة النقل في كراج تل مجر، أعزب.

بهاء الدين حاج محمد فاطمي

عبد اللطيف ماج ممید عیسی (فاطمي)

مواليد ١٩٧٧ متزوج، له ثلاثة أبناء، حام، (عصبو الديبة الـ ٢٠١٤) في مربى باسته الـ ٢٠١٤ في سوريا، شهيد الشهيد عبد اللطيف فاطمي، شهيدة في الرقبة، استشهد في الهاشمية

مرفع كامرا فاطمي

١٢ سنة، طالب من الرابع، استشهد نورا، كان مرشعا للترنيم الدربي في لعبة التايكوندو من الأغاد العالمي للعبة زيارة السنة.

مرجينة عبد الرحمن فاطمي

١٠ سنوات، منه اثنان، استشهد في الظهران إلى شفقي عاصوفا، إنتر نيزف داخلي.

صالح العابد

١٢ سنة، مسيي العزيزية، ع فهو في قوات الأساليب، متعلم، شهاديا في كافة أنماط الجسد، استشهد في الهاشمية نورا.

Hesekê

3.10.2016

التفجير الارهابي الذي استهدف صالة السنابل بالحسكة

١١ سنة، ابنة الشهيد مسعود ناطمي، دشنبة الشهيدة نور بستان رأية، إصابة شظايا في جميع أجزاء الجسد، ووفاة في الرأس، استشهدت في الهلاك نورا.

١٢ سنة، صفت سادس، الابنة الكبرى للشهيد مسعود، استشهدت نوراً مع اخيها ووالدتها

٦ سنوات، سجلت في المدرسة يوم استشهادها وادامت لوجهها راية نقاوة، صبيحة استشهادها اصابها في كامال الجسد، ووفاة الوباه، استشهدت فريراً، ابنة الشهيد مسعود.

٤٠ سنة، ساهم في تأسيس نوادل المعاشرة المعلبة في الحسكة، اثنى عشر لاعباً، ثم انتقل إلى زداد معاشرة الشعب (YPG)، ثم إلى مكتب العلاقات الدبلوماسية في (Tev-Dem)، ثم انضم إلى مؤسسة عائلة الشهيد راغف آقمن إلى نوادل سوسن العيناطية (QSD).

٥ أشهر، ابنة شقيقة في الهلاك الأبي، أُعطيت العزاء، وأُمرت على اليمني إشارة شفاعة أخرى، استشهد في التعليم المتوسط، بل إن يتم عاشه.

١٨ سنة، غيرو مهارات معاشرة الشعب في منطقة دربات، طالب شفاعة شفاعة، من أوائل الشهيد لكونه سبوت العالمية الباردة، أُصيب بمنطقة في بسمة في الهدر، وألقاها، وأصبه بزيف دافعي، فارق الحياة في السن.

١٣ سنة، صفت سادس، شفاعة في الصدر، استشهد قبل وصوله للمشفى،

من سكان قرية "غيرات" طفلة ٩ سنوات، من عشيرة "البراري" ابن عم الشهيدة جوانا بتائين محمد.

٦ سنوات، من قرية نربة غزال خناف، متيم بالصلة، استشهدت نوراً.

٢٢ سنة، متعلم، أعزب، لم يحفل ببعض الأدوات الكهربائية، إصابة في البطن، فارق الحياة قبل وصوله لشفاعته.

عازف الأورغ ٤٩ سنة، متزوج ولده طفلان، تعلم، لم تكن على جسده أية جروح، استشهد قبل وصوله لشفاعته.

٥ سنة، لباقي أبناء، شفاعة في كافية أحياء البد، فارقت الحياة في شابلي تاشلو.

مواليد ١٩٩٦، طالبة جامعية كانت مهابية بشفاعتها في أسرها فارقة الحياة بعد سبعة أيام من العلاج وبنائتها على (النفس)

مواليد ١٩٨٩، عضو في قوات الأساليب العاملة في قاتلسو، والمهجرين، مواليد ١٩٧٦، تائب شفاعة مجلس نواب، له ثلاثة أبناء وثلاثة بنات.

أعزب، طالب جامعي "أدب عربى". أبيب في الماسورة اليهودي من المثلث، كان بمنزلة الباب في أشباع المدعين، شفاعة في الرتبة وكسر في النسب، استشهد نوراً.

من سكان قرية "غيرات" طفلة ٥ سنوات، من عشيرة "البراري" ابن عم الشهيدة ميساء علي محمد.

١٠ سنوات، طالبة من اربع، ابنة العامي ميس ناطمي، الفاضي في نهاية ملامة الشعب بالصلة، والذي جرى في القبض، استشهد نوراً موصلاً لشقيق الامة، غير عاشرها فيما بعد في براد الذي يلقي في السنة.

مواليد ١٩٥٦، من قرية "غيرات"، رئيس لجنة التبريد مظلوم ناطمي، مزارع، له خمسة أبناء، أصيب بشفاعته في كافية أحياء البد باسمه

Rêvebirê Giştî: Ehmed Bayê Alan Serokê Desteya Sernivîsê: Qadir Egid Têkiliyên Giştî: Kewser Reşîd

www.buyerpress.com [buyerpress](#) [buyerpress1](#) buyerpresss@gmail.com [WhatsApp00963992238683](#)

Rojnameyek Siyasî- Civakî- Çandî- Serbixwe-Nîvmehane

3

Hejmar /52/ 15.10.2016

Buhayî PS 50

Di sala 1905an de li navçeyâ gundê Narîncê ya wê demê ser bi Meletiyê ve neha ser bi Semsurê ve hatiye dinê. Osman Sebrî di deh saliya xwe de 1915an de bavê xwe winda dike û sêwî dimîne. Piştî mirina bavê wî, dayîka Osman Sebrî, Eminê bi apê wî Şukrî ve yê ku axayê Mîrdesî bû dizewice. Apê Şukrî ji zarokên xwe pirtir ji Osman Sebrî hez dike û wî di bin baskên xwe de him perwerde dike û him jî diparêze. Wî dişine dibistanê hetanî ku xwendina xwe ya navîn bidawî dike. Di 16 saliya xwe de Apo Osman Sebrî dizewice. Ji zewaca wî ya destpêkê 3 kur jê re çêbûn, 2ji wan zû mirin û yê sisîyan jî bi navê Welat di destpêka sala 1970î de li Bakurê Kurdistanê hat kuştin, temenê wî 47 bû.

Di wê demê de tevgera gelê Kurd ya ji bo serxwebiûn û azadiyê di sala 1925an de bi serkêsiya Şêx Se'îdê Pîran destpê dike. Apên wî Şukrî û Nûrî di gel Şêx Se'îd û 48 hevalên wî li Amedê tê darvekirin.

Osman Sebrî di bîranînê xwe de vê bûyerê weha dibêje: Me dengê lingê leşkeran bihist û me xwe da hev. Demhîjmîr nihê şevê bû. Bi lezgînî min destê apê xwe ramusand. Dema ew birin sêdarê li pişt wan min li wan nihêrî. Min dengê apê xwe carekî dîtir bihist: Egid be, dirust be, pêgihiştî be û dema gihiştî dawiya rîkê azad û serfiraz be. Ji wira derketim û rasterast çûme nav cihê xwe. Barekî mezîn min girtibû ser milêن xwe. Komarê dest danibû ser tavayî mal û milkên me, paşê jî apê min kuştibûn. Wekî ku ji mezinekî rîber bêpar mabûm berpirsiyariya şazde zarokên ku pêdiviya wan bi xwedikirinê heye kete ser şanê min. Berî bi deh salan dema ku min bavê xwe winda kirî apê min Şukrî tunebûna wî bi min nedabû hesandin. Gerek min jî mîna wî li van zarakan baş mezyandibane? Di bin giraniya hîzrîn xwe de ser xwe çûbûm. Dema sibêda paşê rabûm roj derketibû.

Bi vê bûyerê ve malbata Osman Sebrî tevî karwanê cangorê Kurdistanê dibe. Piştî van bûyeran Osman Sebrî jî ji aliye hêzîn komarê vetê girtin û hetanî sala 1928an li bajarê Denizliyê di girtîgehê de dimîne. Piştî Efuyeke giştî ku tê berdan vedigere Meletiyê û dest bi karê welatparêziyê dike. Dîsan dixwazin wî bigrin lê ew xwe nadê dest û roja 24.12.1929an derbasi binxetê dibe. Li Surî bicî dibe. Li Surî rastî gelek kesan dibe ku besdarî serhildana Şêx Se'îd bûne û ji nûv re dest bi karê xwe yê siyasi û karên welatperwîriyê dike.

Osman Sebrî kesayeteke wisane ku bûye şahidê gelek bûyeren dîrokî yên ku ji bo dîroka Kurdistanê û Şoreşa Kurdistanê giring. Ji ber vê yekê jî jiyanâ Osman Sebrî bi dîroka sedsala dawî ya Kurdistanê ve rasterast girêdayî ye.

Osman Sebrî li Surî di karê kovara Hawar de cî digre û gelek helbest, pexşan, şirove, çîrok û tiştîn din dinivise.

Jiyanâ Osman Sebrî li gel

wêjeya Kurdî bi kar û barêni siyasi û tekoşîna siyasi ve jî dibile. Osman Sebrî agirê nava xwe yê Kurdperwîriyê nikare tenê bi wêjeyê ve dagire û dixwaze bi rengekî çalek di nava tekoşîna Kurdewarî ya siyasi û çekdarî de cih bigre. Osman Sebrî di vê demê de li gel navdarên Kurd, Celadet Elî Bedirxan, Cigerxwîn, Qedîrcan û Tîrêj hev dinasîn û pêkve kar dikin.

Osman Sebrî wê demê bi armanca ku biçê tevlî serhildana Agirî bibe dikeve rîde. Di sala 1931an de, di rîkê de tê girtin û demekê di girtîgeha Mûsil û Bexdayê de dimîne.

Osman Sebrî di vê pêvajoyê û hemî demêni jiyanâ xwe de bi gelek zehmetkêşîyan ve rûbirû maye û hetanî sala 1972 yan nêzîki 20 caran hatiye girtin û gelek caran hatiye koçberkirin. Di sala 1944an de, Osman Sebrî li Şamê zewaca xwe ya duyem kir, ji jineke Çerkes zewicî, ji wê zewacê 5 zarok jê re çêbûn.

Di sala 1954an de, Apo Osman Sebrî tipen Kurdî bi nivîsa Latînî derxistin.

İsmet Şerif Wanlı di pêşgotina xwe ya bo Dîwana Osman Sebrî de weha dibêje;

Wek ez dizanim, Osman Sebrî bes bi zimanê Kurdî dinivîsand, wî hest dikir ku tîrseke mezin di qedexekirina zîmîn de heye, nemaze ji aliye kolonyalîsta Tirk ve li Bakurê Kurdistanê. Osman Sebrî bi tundi bala xwe dida ser rastnîvîsa zimanê Kurdî (zarava Kurmancî ya ku Melayê Cizîrî û Ehmedê Xanî pê nivîsandine), ew diparast û wek kelepûra bav û kalan, di raman, kesiti û psîkolîjiya Kurdî de pêş ve dibir. Ligel Celadet Bedirxan di danîna – Alfabéta Kurdî ya Latînî de besdar bû, ya ku di hemû berhemên xwe yên wêjeyî û folklorî de bikar anîbû.

Ismet Şerif Wanlı dibêje ku Oriêntalistê Fransi Tomas Bois gotibû ku Osman Sebrî bi ristekî û bi çirokên zaravayê Kurmancî yet ji pêştiyîn û zanatînîn nivîskar e.

Li gel karê wêjeyî û zimannasî di heman demê de karên siyasi jî dimeşand. Di sala 1957an de bi hîndek hevalên xwe yên rewşenbirê ve Partiya Demokrat ya Kurd ya Surî damezirandin û Osman Sebrî bûbû Serokê Partiyê.

Navdarê Kurd yê welatperwer û ramîyar, tekoşerê bêhampa, berxwedêr û qehremanê Kurd Apo Osman Sebrî di roja 11.10.1993an de, li Şamê jiyanâ xwe ji dest da.

Berhemên Apo Osman Sebrî:

- Elîfbîya Kurdî /1954 / Şam .
- Bahoz / helbest / 1956/ Şam .
- Derdêne me / gotar û çirok / 1956 / Şam .

- Gotinê xav napijin bê tav / helbest / 1981 / Almanya /, helbesten vê diwanê hêja Hemîreş Reşo ji kovarên Hawar û Ronahiye daye hev û pêşgotina xwe û pêşgotina Dr.Nûredin Zaza çap kir .
- Elîfbîya Tekûz / 1982 / Şam .
- Çar Leheng / têkest / 1984 / Şam .
- Berseva Hoşeng / 1992 / Şam .

Apo Osman Sebrî

5.1.1905 11.10. 1993

bÜyer
PRESS

Ebas Isma'îl Xalê Nivîskar Û Rewşenbîran ji Bûyerpress re axivî û got: Berî ez bi Kurdî binvîsim min guh dida Selîm Berekat.. Qenciya min li ser wî heye

- Em ji gund dihatin bajarê Qamişlo ji bo em li dijî Edîb Şîşeklî derkevin xwepêşendanan, Sînem qîza Seydayê Cegerxwîn rîvebira xwepêşendanan bû.
- niha mixabin rojnamegerî bûye bazirganî berê rojnamegeriya Kurdî ji niha xurtir û aktîv tir bû.
- Geşbîn im ku para me Kurdan wê hebe, lê mixabin Kurd di vê derfeta zêrîn de ji welatê xwe direvin.
- Ferhadê Icmo di helbesta stranî de li ser asta Kurdistanê de, yekemîn e.
- Banga min ji nifşê nû re ku ew şano û romanê binivîsin.
- Aşek li ser çemê "Çexçexê" hebû, jiber ku dengê çexçexê jê dihat navê aş û çem bû çexçex, û carê diya min û jinê gund ji hev re digotin: "Em sibe diçin aşê Çexçexê em ê arvanê xwe bihîrin û em ê ji xwe re barek qamîş jî binînin ji xwe re bikin 'erzal".
- Ez yekemîn nivîsakar im ku min li ser "Angoraz di meteloka Kurdî de" nivîsandiye.
- Di sala 1946an de li ser riya Hesekê Odak biçûk hebû jê re digotin "Oda Intacê" çi kesê ku ji gundan tiştek anîbana bajêr ji bo firotinê bace jê distandin, anku satilek mast bihata bajêr baca wê distandin.

Hepveyvîn:
Qadir Egîd

"Seydayê Cegerxwîn destê min girt û ez birim dibistana Suriyanan û ji rêvebirê wê Henna Mûrê re got: "Ez dixwazim hûn vî şagirtî di dibistana xwe de tomar bikin". Yê rêvebir ji Seydayê Cegerxwîn re got: "Seyda tu dizanî ku em nikarin Misilmanan di vê dibistanê de qebûl bikin, jiber ku hin wane hene olî ne, û bi ola me ve girêdayî ne, û ji xwe nimêj jî hene û şagirtên me diçin Dêrê wan nimêjan dîkin"!! Cegerxwîn jê re got: " Wê bi hevalê xwe re waneyên olî jî bibe, û wê here dêrê jî û wê nimêjî bike"

Navê min Ebas İbrahim Isma'il e, di sala 1938an de li gundê Sada ku dikeve rojavayî bajarê Qamişlo û dûrî bajar bi 10KM an e ji dayik bûme. Wek li hemû deverên Kurdan dibistan tune bûn, min Qur'an dixwend heta di sala 1955an dewleta Sûriyê dibistan di gelek gundan de vekirin û ji wan ji gundê me bû, mamosteyê me ji bajarê Hemayê bû, ez tevlî dibistanê bûm, ji ber ku min Qur'an xwendibû, diya min

ez danîbûm li ber destê Melê, lê jina Melê ders didan min jiber ez delalî bûm û diya min mast, nîvişk û hunguv dida wan, yê Mele ez nedixistim nav suxtayan "Şagirtan" de. Mamostê dibistanê, ez jîr diditîm, yekser ez ketim pola duyem de, lê heroj dihat serê xwe bi tepe, min hemû pirtûk û nivîs jê re dixwendin lê min nizanîbû pê re bi zimanê Erebî baxivin, ne lefzek jî, ez mam di wê dibistanê de heyanî ku min Sentefika stand.

Min li gund zarotiya xwe bûrand, gundê me jî mîna hemû gund û deverên Kurdan bû, em jixwe re dilîstîn hin listok hebûn wek" Xar û kab, Çirê, Yabo Yadê Xezalê" û li ser bêndera gund me nîv roja xwe dibûran, her wisa jinan jî karê mala xwe dikrin û mîr jî hin hebûn karê wan hebû û

hin jî bê kar bûn. Ji xwe ode bi şev ji zilamê gund tije dibû û li ser hemû tiştî daxivîn û listikên wan jî hebûn û pir bûn mînak wek "Hinkolîskê". Ez wehîdê dê û bavê xwe bûm, rewşa me li gund baş bû, pezê û mîşê me hebûn, anku di aliyê abûrî de halê me xwes bû, li gundê me jiyan bi aşti û aramî derbas bibû, ew bûyar û tişte balkêş

tune bûn, hemû rojêne me wek hev derbas dibûn, ez van tiştan dibêjim jiber ku ji civaka me ya Kurdên Rojavayê Kurdistanê ne, û ji bo nifşê nû jî jixwer zanibe ku rewşa civaka me wek min di temenê xwe de dîti ku berî 75 salan çawe bû! Wek min diyar kir ku bûyerên balkêş tune bûn lê dibe ku wî heyamî wek nimûne ev bûyar balkêş be:

Şêsek ji nav Zîla hatibû gundê me, navê wî Şêx Behadîn bû, vê dawiyê navê wî bû Şêxê Doda, Xort û keçê gundê me hemû ji Şêx re bûbûn mirîd û ji wan jî ez, destê me û keçan dixist destê hev de, û digot çavê xwe bigrin û berê xwe bidin "Başûr" û zikrê bikin! Bi rastî ev bûyer ji bala min naçe, anku çawe şêsekî oldar û di wî heyamî de destê qîz û xorstan dikirin destê hev de ji

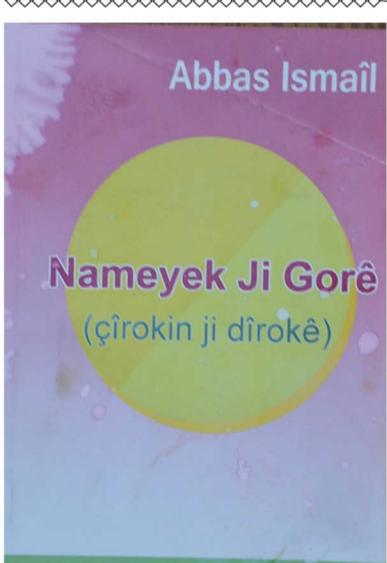
Metelokên Kurdi

Di Biwara Civata Kurdan De

4

Abbas Ismaîl
2015

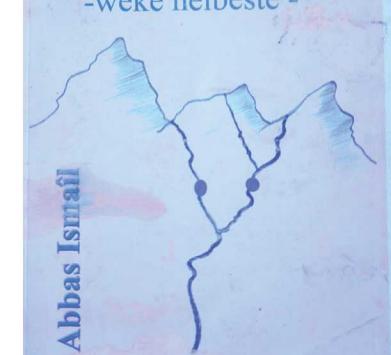
"Tê bîra min, helbestek hat ji min re, xwediyyê wê ji Dêra Zorê bû, min jê re neweşand ji ber ku asta wê nizim bû, hate serê xwe bi tepe û digot: Çawe yekî Kurd li hebesta min vegere û neweşîne".

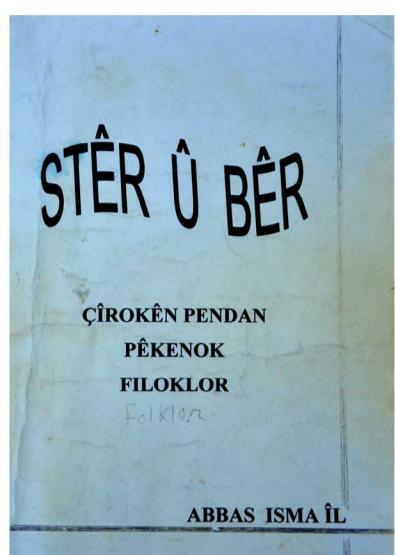

Di sala 1955an de min sentefika ji dibistana gund stand, û ez hatim bajarê Qamişlo, min 2 mehan li dibistana "Omer Bin Xetab" xwend, li wir xwendin ne bi dile min bû, ne tekûz bû, jiber ku ez komonîst bûm, ez çûm mala Seydayê Cegerxwîn min jê re got ez rehetiya xwe li vê dibistanê nabînim, xweska ku tu min bibî dibistana Suriyanan, perê me hene û ez dixwazim li wir xwendina xwe bikim. Seydayê Cegerxwîn destê min girt û ez birim dibistana Suriyanan û ji rêvebirê wê Henna Mûrê re got: " Ez dixwazim hûn vî şagirtî di dibis-

Çend Goşî

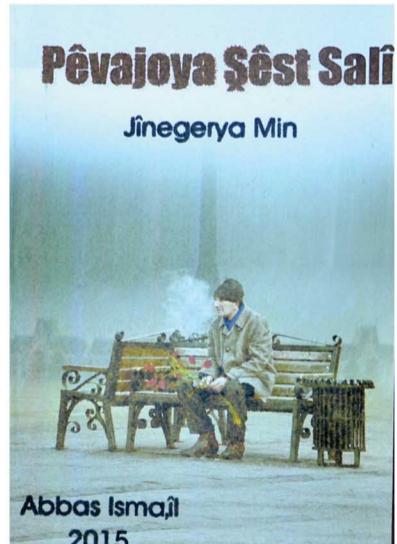
ji mîwa jiyana min
-weke helbestê -

tana xwe de tomar bikin". Yê rêvebir ji Seydayê Cegerxwén re got: "Seyda tu dizanî ku em nikarin Misilmanan di vê dibistanê de qebûl bikin, jiber ku hin wane hene olî ne, û bi ola me ve girêdayî ne, û ji xwe nimêj ji hene û şagirtên me diçin Dêrê wan nimêjan dikan!!! Cegerxwîn jê re got: "Wê bi hevalê xwe re waneyên olî ji bibe, û wê here dêrê ji û wê nimêjê ji bike" Yê rêvebir ji min pirsî: Tê waneyên ola me bibî, û here dêrê? Min got belê ez ê waneyan bibim û herim dêrê ji û hemû nemêjan ji bikim.

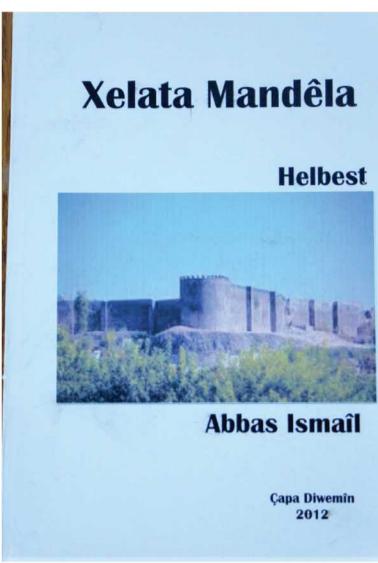
"Celîlê Celîl ji min re got: Nabe ku tu bi zimanê Erebî binvîsi, berê xwe bidezimanê Kurdî"
Min erê kir û ji wê salê ve, ez bi zimanê Kurdî dinvîsim û hetanî vê çaxê min 20 pirtûk bi zimanê Kurdî weşandine".

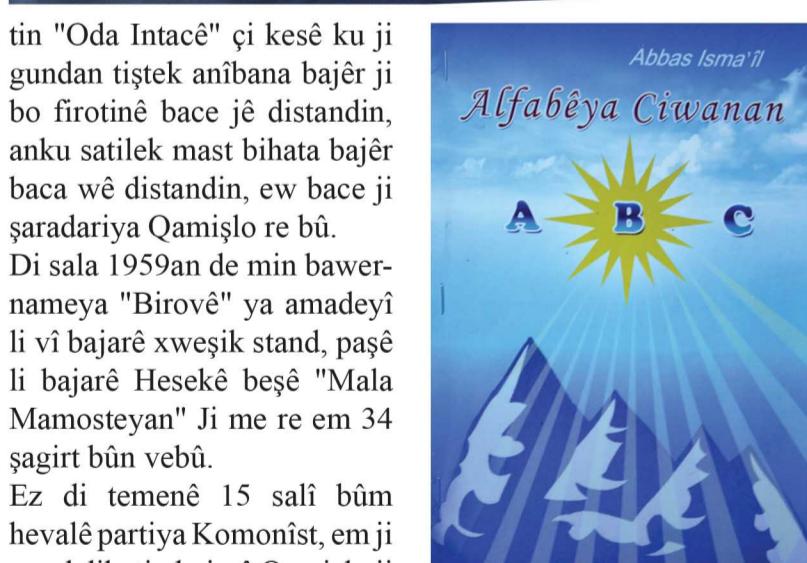
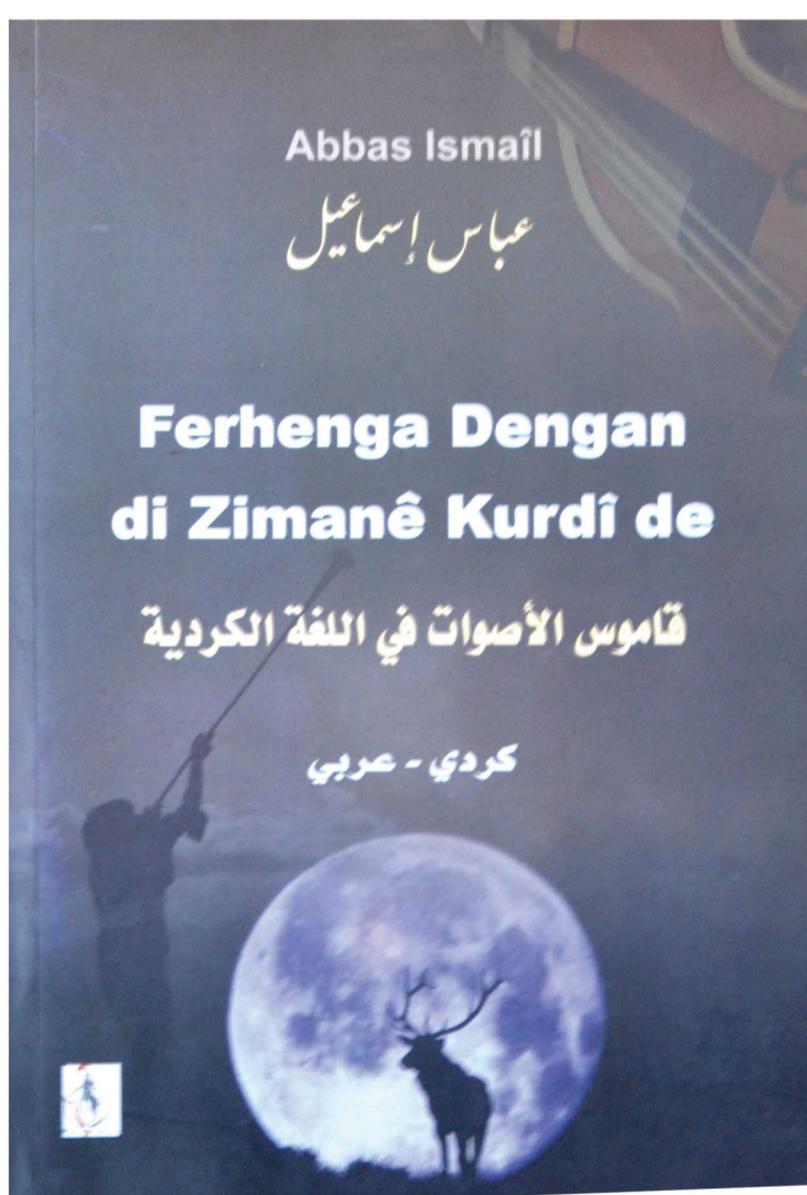
Ez qebûl kirim û min bawernameya xwe ya amadayî ji wir stand.

Li bajarê Qamişlo jiyan ne wek li gund bû, bajarekê biçûk û pir xweşik bû, berî ku ez werim li Qamişlo xwendinê bikim, kemyon dihatin li gundê me Doda Qûm dibirin û Qamişlo pê ava dikirin, ez carna bi wan re dihatim bajêr, hîn Ferensa li vir bû, xelk li ser bênderan bû, deng û qerebalix pir ji bajêr dihat, aşek li ser çemê "Çexçexê" hebû, jiber ku dengê çexçexê jê dihat navê aş û çem bû çexçex, û carê diya min û jinê gund ji hev re digotin: Em sibe diçin

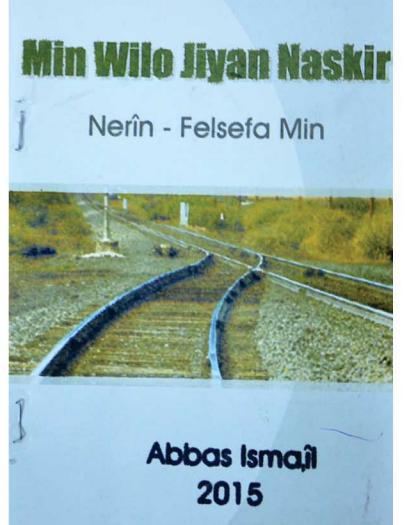
aşê çexçexê em ê arvanê xwebihîrin û em ê ji xwe re barek Qamîş ji binînin jixwe re bikin 'erzal". Lewma navê çem bû çexçex, newek ku niha jê re dibêjin "Ceqceq" Jixwe di heyamê berî aş de navê çem "Bû Nisra" bû. Jixwe navê bajar ji giyayê Qamîş hatiye "Qamîşliye".. Ji riya ku diçe Hesekê û tê Amûdê û bi aliyê Rojava de jî yek xanî jî tune bû, vê dawiyê Miradê Îsa li cihê ku niha naskiriye bi navê "Camiya Qasimo" xanîk jixwe re ava kir, li nêzî cihê xaniyê mala Sara nadîk hebû, li wir jinê Ferensiyan xwe davêtin avêde" Havingheha wan bû". di sala 1946an li ser riya Hesekê Odak biçûk hebû jê re digo-

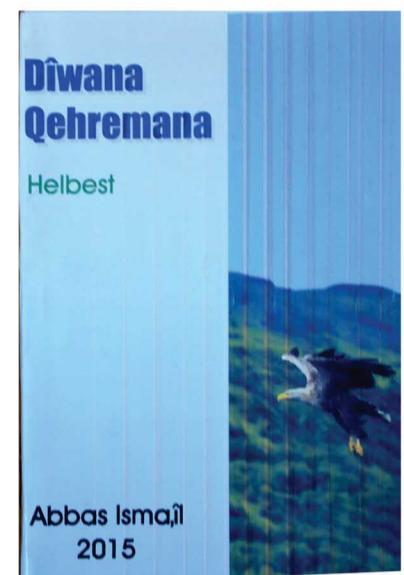
rêvebirâ xwepêşendanan bû, digot: "Birûxe Şîşeklî" me lê vedgerand, û êdi kum sor dihatin me û em direviyan. Wê çaxê partî tune bûn, û me digot em ê mafê xwe di-

tiy Komoñstan de qezenc bikin. Jiber ku Cegerxwîn navdartirîn Kurde bajêr bû, û komonist bû, û bir û baweriya me bi vê partiyê û Cegerxwîn dihat, rojane em li civata Cegerxwîn bûn, xelk gelek dihatin mala wî. Di sala 1955an de hînek xortê Kurda "Komela Ciwanen Kurd" ava kirbûn, navê wan jî tê bîra min: Derwêşê Mele Silêman, Samîyê Namî, Ebdul'ezîzî Ebdê, Kin'anê Eliyê Yûnis".. Komoñstan ji me re digotin ev hevalê" Hilif Bexdad in" ku ew gotin tê bîra min ez li ber xwe dikevim, paşê di sala 1957an de yekem partî ji bo

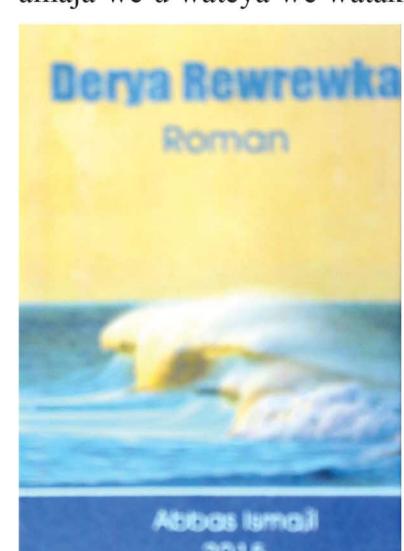

gelê Kurd di Sûriyê de hat damezrandin. Di sala 1973an de çaxa ku rejîma Be'es Erebê Xemir anîn herêma me min ji Komonistîyê qera tê bîra min ji min re gotin: Ebas ji roja pêşî de wek Kurdekkî netwe-

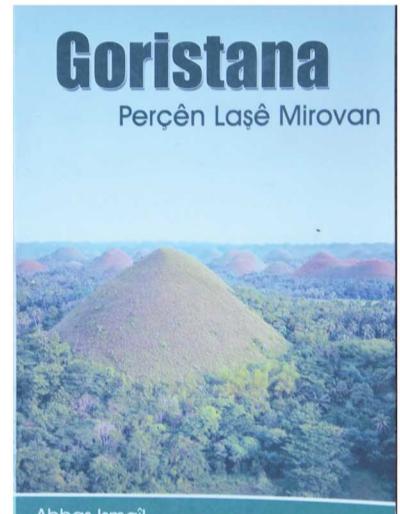

perest difikirî" Min li bajarê Hesekê xwendina xwe berdewam kir, li wir ereb, xiristiyan, Kurd, em bihev re bûn, min ji xwendina pirtukan hez dikir, ji wir min xwest ez binvîsim, rêvebirê mala mamosteyan xwest ku em kovarekê derxin yekser ez bûm sernivîserê wê û hevalê min ji Amûdê Se'îdê Golo bi min re bû, me navê kovarê kir "Alqelem" Pêñûs, min nivîsîn xwe û hevalê xwe di wir de diweşandin. Di wî karî de ez pir pspor bûm, tê bîra min helbestek hat ji min re xwedîyê wê ji Dêra Zorê bû, min jê re neweşand ji ber ku asta wê nizim bû, hat serê xwe bi tepe û digot: Çawê yekî Kurd li hebesta min vegere û neweşîne". Min nivîsî xwe ji Izgeha Qahîrayê besê Kurdî re dişand di bin navê "Ebas Sercîhanî" Min bi helbesta zarokan dest pê kir, nivîsî min hemû bi zimanê erebî bûn. Di sala 1982an de Profisorê Kurd ê navdar Celîl Celîl bû mihvanê min qederê mehekî ma li mala min. Ji min re got: Nabe ku tu bi zimanê erebî binvîsi berê xwe bide zimanê Kurdî" Min erê kir û ji wê salê de ez bi zimanê Kurdî dinvîsim û hetanî vê çaxê min 20 pirtûk bi zimanê Kurdî weşandine.

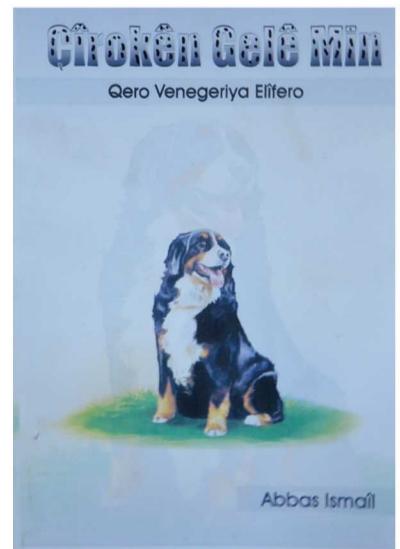
Ez evîndarê filiklora Kurdî me, min gelekî xepartin di kultûr û filiklora Kurdî de kiriye, bi hezaran cîrok û metolokê Kurdî min dane hev û min weşandine, Ez yekemîn nivîsakar im ku min li ser "Angorazê di meteloka Kurdî de" nivîsandiye, anku metelokek heye tê gotin lê amaja wê û wateya wê watak

din e. Niha projeyek min pir mezin heye û pir kedê dixwaze, ez li ser kar dikim ew ji li ser "Qerf û tinazî di toreyâ Kurdî de" heta vî temenê 80ê salî jî ez dînvîsim û mineta Celîl Celîl jibîr nakim. Bi saya nivîsandina Kurdi ez bûm hevalê Celîl Celîl, Mûsa Enter, Çerkese Büyîk, Fetah Botanî, Diyar Doskî, Felekedîn Kakayî. Jixwe ez bûm endamê Pena Kurd jî. Min di gelek kovar û rojnameyan de nivîsandiye wek: Kovara Pirs, Gurzek Gul, Jîn, Azadiya Welat. Hînek xortê wî heyamî min guh didan wan wek Konê Reş, Dirwêşê Derwêş, Nisredîn İbrahimî, jixwe kurê min jî profisor Farûq Ebas Isma'il e, û ez dînvazim vê jî bibêjim ku berî ez bi Kurdi binvîsim min

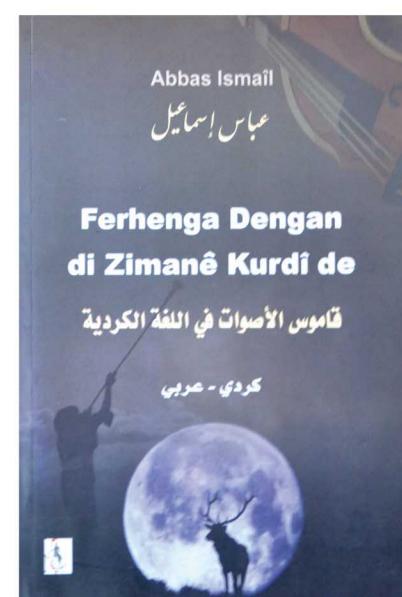

guh dida Selîm Berekat jiber min afrandin di xwestek û nivîsandina wî de didît qencyaya min li ser wî heye. Ez rojane li rex Cegerxwîn bûm, tê bîra min çaxa kesayetekî Suriyanî parceyek "zemîn" erdê avakirinê diyarı Cegerxwîn kir, min û Derwêşê Derwêş ji kîsê xwe me derî û pencere ji xaniyê Cegerxwîn re çêkirin. Qet ji bandora nivîsandina helbeste

li min nebû, min 3 diwanê helbestan çap kirine, hemû pesin, ez wan nabînim heliset ez wan bi navê "Wek Helbest" dibînim. Lî di deryaye filiklora Kurdî de ez baş avjeniyê dikim.

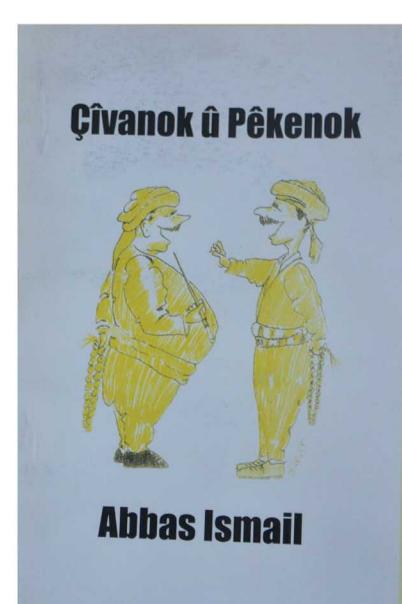
Niha pişî temenê 80ê salî, min dixwest ku ez vî welatî û vî mîletê perîşan di vî rewşê de nebînim, qeyranek mezin li Sûriyê qewimîye. Di sala 1957an de min pirtûkek xwendin navê wê" Xencer Isra'il" bû, di wê pirtûkê de tişte balkêş hebûn, nivîskarê wê Isra'il bû, desthilata Sûriyê ew pirtûk qedexe kirbû, wisa di wê pirtûkê de hatibû: Heta 60 salî bi pêş de divê dewle-

ta Isra'il hemû hêza xwe bixe di bin xidmeta karê ku ji bo Sûriyê were parçekirin bike. Niha em di wî 60 salê ku ew dibêje de dijîn. Ez jî xwedîyê wê baweriyê me ku wê Sûriyê bête parçekirin, û bi geşbîn im ku para me Kurdan wê hebe, lê mixabin Kurd di vê derfeta zêrîn de ji welatê xwe direvin. Ji bo şoreşê min diwanek nivîsandiye bi navê "Dîwana Qehremana" Min li ser Şen gal û Arîn Mîrkan, û Kobanê hûnandiye.

Niha rewşa me ya wêjeyî di Rojavayê Kurdistan de tevlî hev e, gelek nav westiyane, ked kirene ji wan ez dikarim bibêjim ku Salihê Heydo yek ji wan kesê ku bi demek dirêj daye pêsiya me, ew samanekî Kurdishanî ye, Konê Reş pir ked kiriye, Mehemedî Sebî "Evîndarê Xemgîn" Dilawerê Zengê, Dildarê Mîdî, Dildarê Aşî. Dixwazim vê bibêjim ku Ferhadê Icmo di helbesta stranî de li ser asta Kurdistanê de yekemîn e. Me di riya rojnamegeriya partîyan û hin kovarin din nivîsîn xwe diweşandin, lê niha mixabin rojnamegerî bûye bazirganî berê rojnamegeriya Kurdî ji niha xurtî û aktîv tir bû.

Di dawîya vê hevpeyvînê de dînvazimji nifşenû re bibêjim ku ew li ziman û filiklorê xwe miqate bin. Banga min ji nifşenû re ku ew şano û romanê binvîsin, pirtûkxaneya me pir qels e. Hêviyek din jî di dilê min de heye, hîn ez sax ku ez zimanê Kurdî yê standird bibînim, eger ji min hat xwes-tin ez ê zaraveyê Bota, Xerza û Bişêriyan bikim lêvegerek ji Standîrda zimanê Kurdî re. Spasya keda we di rojnamegeriya Bûyerpress de dikim, hûn karekî mezin û bêhempa di-kin.

Îskê Mirinê Yan Tayên Nexwesiyyê

"Heger ev giyanê berpirsiyariyê di ser pîvanê partîyan re neyin girtin, emê tûşî bobelat û fişarên mezin wekî li Şingal û Kobanê li rû dayîn û emê ber bi kîmeyabaran û jinosaïd ve herin, ji ber ku şerê di heremê de tê kirin, hîna ji şerê cîhanê yê duyemîn dijwartir e".

Melevan Resûl

Gurkirina pêla pevcûn û rûxandinê li seranserî Sûriye, nemaze piştî rûxandina hewldanêne pêkanîna aramîyê - heta radeyekî - ji hêla kiwalişyona navnetwî bi serkîsiya Emrika û hevbendiya Rûsiya, ya tenê li ser veheşîna ser diyalog dihate kirin, hemû hêvî berba çûn, û doza miletêni Sûriji çareseriya siyasi re ber bi kîsîyek mirovî ve herikî û ew jî berba çû, Ev listoka navdewletî hem bi rîjîmê û hem bi opsizyonê, bi hostatî leyst û dileyez, xuya bû ku şoreşa Sûriye derewk nixumandiye û ekteren di pişt per-

dan de sûde ji mantelîta rîjîma totalîter wergirt û ajendeyen xwe xistin bazara wêraniya Sûriye wekî dewlet xwedan derfet, aango pirtikîn rîjîmê şînhatibûn û pêwîste were pirtikandin, di encamê de wela-tek kavîl û civakek rûxayî bê ser û ber, bi dehan sal nikaribe birînê xwe bide hev. Niha miletêni Sûri gihane wê asta bêhîvîtiyê, êdî ew li jiyanâ xwe ya rojane digere, eve jî wê serpêhatiya kurdan a resen disepîne (îskê mirinê şanî bide, wê qîma xwe bi taya nexwesiyyê bîn e).

Di vê derbarê de pêwîste em bala xwe berdin ser rola tev-

gera kurdî di van qunaxan de, ew dikarin ci bikin û ci mesajê bighînin destwerdana hêzên navnetewî û bibin faktirê çare-serkirina kirîza Sûri bi tevahî. Ev dîmenê reşbin û bêhîvî di tabloya siyasi de mirov dixe nava gomanan, hele rewş wê ber bi kuve here û encam wê çibin?

Giringiya rola kurdî di van qunaxen hestiyar de xwe dide pêş, hem ji ber taybetmendiya doza kurdî di Sûriye de, di warê pênase û pejirandina hebûna wî, ji rexekî helwesta rikeberiya Sûri, û helwesta rîjîmê ya neyînji rexê din ve, nemaze ku heremên kurdi hîna neketine nava cengeke etnîkî û olî de û heta radeyekî herêmên kurdi mane parastî ji tund û tûjîtiya hindurîn, lê beramberî vê yekê hîna nakokiyêne mezin di nava cada kurdi de peyda dîbin û ne yekrêfi şîşarê li cavakê bi tevahî dike û bandorek neyînji pêşeroja miletê kurd re tîn e,

her weha helwesta dewletêni bi bandor ji doza kurdî di Sûriye de.

Kîmasiya mezin ya tevgera kurdî, hîna nekariye cudahiye bêxe navbera xebat û tekoşîna li ser astê kurdistanî û peyda-kirina alternatifîa kurd wekî netew li ser xaka xwe û di hiduri Sûriye de, em di wê baweriyê de ne ku doza kurdî li hemû parçen kurdistanê hev û din tekûz dîkin, lê nabe diruşmeya axaftina siyasi ji çavkaniyê kurdistanî û xweparastinê xwe bidin pêş,

Her çendî tevgera kurdî a leşkeri li pêse û bizavek siyasi çalak heye, lê di warê diplomasî de, xebat bi têrê nahe, hîna hil-sengandina zilehêzen gerdûnî bi çavê şervanê baş wan dinerxînin, wekî çawa hêzên navnetewî kirîza Sûri wekî kirîzeck civakî û mirovî dibînîn, wisa doza kurdî wekî doza netewek berxwedêr û xudan kêse nedîtin e, eva jî girêdayî ye bi

berjewendiya wan û têkiliyê wan bi dewletêni herêmî re, bi taybet dewleta Farisi a veşarî û Turkiye ku li hember hebûna hemû destkeftiyê ketin yan wê bikevin destê kurdan de.

Dagirkirina bakurî Sûriye ne yasayı ye û herdu leystikvanen mezin - Rûsiya û Emrika-hevnîrinin di vê derbarê de, herdu rex li hêzek hindurîn digerin da projeyen xwe di riya wan re pêk bînîn, li ser zeminê hêza kurdî tenha dikare bibe faktirê veguherînji hindur ve, ji lewra ev nêzîkbûn têne kirin û herdu rex dixwazin sûdeyê ji hebûna kurdan hem di Eraq û hem di Sûriye de bigrin.

Pîvanê navnetewî ji nirxandina rewşê re li ser du beşan belavin, yek hebûna leşkerî, du tevgera siyasi ye, heger herdu rex pêkhafe bin û tekûz bin, wê dûzana kêşanê bi pîvanê rast werin kirin.

Bi lavlav û gazinan daxwaz pêk nayin, li vir pêwîstiya tev-

gera siyasi bi hêzek xudan rol û çalak heye, her çendî li ser hev kom be û mezin be, ew qasî wê di dîmenê paşeroja Sûri de aktif bin û xwedan rol bin, heger ev giyanê berpirsiyariyê di ser pîvanê partîyan re neyin girtin, emê tûşî bobelat û fişarên mezin wekî li Şingal û Kobanê li rû dayîn û emê ber bi kîmeyabaran û jinosaïd ve herin, ji ber ku şerê di heremê de tê kirin, hîna ji şerê cîhanê yê duyemîn dijwartir e.

İslam û Rastî

Pêşeroj Cewherî

Beriukem bi şêweyekî lêkolîvanî şaristaniya islamî dabaş bikin, pêwîste dem û cihê tê de peyda bûye bê nîrxandin. Çirok ji bajarê Mekka weke çavkaniyek bazirganiyê destpê dike. Bajarê Mekka navendek bazirganiyê ye, dikeve navbera derya sor "Hebeşê-Yamen", deveren kendavê û herêma Şamê de.

Hoza Qureyi, hozek pûtpereste hêdî hêdî di bingeha sermaye-dariya bazirganî de, li ser bîra Zemzem cihê Ismaîl Elxelîf kurê İbrahim û diya xwe lê bi cih di-bin tê avakirin. Her wiha di gel olên cihû, Zeredeşti, Xirstyanî hînek baweriyen din jî hene. Li vê derê cara yekemîn perest-gehek ava dibe û sê pût lê têne danîn" Ellat, Elmenat, El'eza". Selman Ruşdi di pirtûka xwe ya bi navê "Ayat şeytaniyê" de wiha dibêje:

-Muhemmed ji hoza Qureyi, ji malbateke xizan ve tê jiyanê Heta niha welatêni islamî newêrin kesayeta Muhemmed û ola islamê têxin bi ronahiyeke sosyolojî de. Tu dibîjî qey tiştek heye naxwazin bê naskirin û ditîrsin çaxa bê naskirin. Li gor nêrîna min, eger lêkolîvanî wiha dernekevin holê dê welatêni misilmîn û rojhilata navin bi şêwazekî gelemerî tim herûher wê bimînîn cihê pêlistinê dibin destê Amerika û İsrail de. Awrupabixwedemadest bi şoreşa ronakbîrî kir, hingî li pêş ket, ji ber vê çendê eger rojhilata navin tevgera ronakbîrî xweser nede destpêkirin ewê tu car neçe pêş. Bê guman bi şirovekirina kesayeta Muhemmed dibî ku şoreşa ronakbîrî destpê bike.

Muhemmed kî ye?

Muhemmed ji hoza "Ebdulme-naf Hasîmî" kurê Ebdullah e" ber hemberî parekê herdem bi karwanê bazirganî yê Xedîcê re dije Şamê û tê, di vê derbarê de dikeve bin bandorek mezin ji rebendarên suryanî de, ji aliyeke din ve cihû dibin cihê navkîviyê, ji ber ku rolek bazirganî pîr mezin dilizin. Şokirina wî di gel Xedîcê rewşek nû bi xwe re fine, ji ber ku Xedîcê bazirganek mezine û pîr zengîne û jê fêri gelek tiştan dibe. Di vê demê de peyva weke

destê wan de.

Bikurtasîji civakî bazirganen qonaxa klanan imperatoriyek gewremend hat avakirin, ji nîvgirava sîbîrya ta welatêni endonîz û malîzya dixin bin destê xwe de. Gelo evya hemû ji çi hat? İslâmî di destpêka xwe de, hemû cîvîn û rîxistînen xwe di mîzgef-tan de durist dikirin, gelo cîma di dawiyê de mîzgef dibin cihê nimêj û merasimên olî? Bi wateyek din, islam tevgerê siyasi ye, cîma kirasekî olî li xwe kir?

Ji bo bersiv dayînê peyvek Marks balamindikşîne, têde dibîjê "eger çitîşîli ber çavanû rastî weke hev bûya, hîngê wê pêwîsti bi zanistê ne bûya". Lî tişte balkêstirin, li gor nêrîna min navê (islamî) ye, an go aştî, ev nav bi xwe ji bo rastî ye reş-kujtine, ji ber ku peyvek sexteye rastîyeji hevbelavdike û vedişere, ewê, islamî de bin ol û dirûşma xwedayek li asîmane û xelîfeyek li erdê ye şerîn dijwar û xwîndar li dijî mirovahîyê pêkanîn, weke iro Daîş li rojavayê kurdistanê pêk time, li dijî mîletê kurd di bin heman ol û dirûşman de.

Taha Hüsén di pirtûka xwe de ya bi navê "Xulefaa Elraşidîn" wiha nîvisi ye:

Muhemmed ji partîzânî xwe re bi hêvotindigot: eger dema dijimin ji we xurttir be, dîlîn wan yêni di destê xwe de serjîbikin.

Ji ber vê yekê dema Daîş wan kiryarê kiret dike û hêşîran serjîdike ne ji valatiyekî tê, belê ji binçîneya wê çand û davokê ve hatiye.

Di dûmahiye de ez dixwazim peyvînek ramangerê kurd Abdullah Ocalan bînim ser ziman ku têde wiha dibêje: eger islam nebûya wê Urûba jî neba û eger Urûba nebûya wê Baas jî neba û eger Baas nebûya wê Seddam û Beşar jî nebûna.

Her di vê rê de feylesûfê yehûdi Spîno wiyo dibêje: azadî zanis-tiye û penda gelê kurd jî gotiye: dîtin û gotin nabin yek...

Baz Elî Begarı

Ji destpêka nakokiyen di nav her du hêzên Kurd de, li Rojavayê Kurdistanê, hewlî dîstan û rîkîtîn de destpê kirin, û bi taybet insiyatîfîn serokê Herêma Kurdistanê (Başûrê Kurdistanê) Mesûd Barzanî, di encama wan hewldanan de, rîkeftinê Hewlîr û Duhokê hatin imzekirin, lê ew rîkeftin jî negîhiştin serî, û her aliyeke yê din bi têkîbirina rîkeftin tewanbar dike.

Niha Tev-Dem piştî ragihandina Rêveberiya Xweser a Demokratîk, bi hêzên xwe yêni siyasi, leşkerî, û ewlehi û wek desthilat xwe ragihand. Beramberî vê, ENKSê û hin partiyen din tevlî Rêveberiya Xweser nebû, û wek partiyen siyasi qedexekirî destnîsan bûn, jîber ewan destûra Rêveberiya Xweser nebû, û wek desthilat xwe ragihand. Beramberî vê, ENKSê û hin partiyen din tevlî Rêveberiya Xweser nebû, û wek desthilat xwe desthilat in, û divê li hemû welatiyan bînerin ku ew wekhevîn, dûrî ramânîn wan, û ev ne di hemû dezgehan de heye, lê piranî weha ne, Rêveberî heta niha projeyê wêne diyar e, ku ew rêveberiyek Kurd de, an rêveberiyek Sûriye, û navnetewî ye!?

Ji bo her kes vê zanibe ku her du ali dema berê xwe didin alîgirêne xwe, tenê behsa Kurdevarîye, û pêkanîna xewna Kurdi dîkin, û xwe pêşkêş dîkin ku ew siwarên hespê aza-diya Kurdistanê ne, lê dema tu daxuyanî û axaftinê serkirdeyên wan di civînên mezin li ser asta Sûriye, û herêmê û navdewleti dibîne û dixwîne, tenê ew dibin xwedî projeyek niştimanî Sûriye, û doza mafê Kurdan di Sûriye de.

ENKSê bi hilbijartina çareya çalakiyên sîvîl û xwepêşandan gog xist lîstikgeha Tev-Dem de, û dive Tev-Dem çavê xwe ji vê yekê negire, û netenê dengê awazên xwe bike, çimkî ew ne tenbûrvana bi tenê divê holê de ye, û eger wê guhê xwe girt, dê awazên wê jî nexweş derkevin, û wê her du alî cemawer dûrî xwe bixin, eger aheng tev de xera nekir!!

alîgirêne xwe baxivin. Nakokî berdewam in, û xiyanetkirin jî berdewam in, lê eger Rêveberiya xweser rastî xwe desthilat dibîne, û rastî xwe demoqrat dibîne, weke ku radighîne, divê ew bi gelê xwe re rast be, û her weha bi nîrxen xwe re jî rast be, ku bi rastî jiyanî siyasi li deve-ra wê dijî û sax e, ne demoqratiya wê jî bo hin kesan be, û ji layengeren dir asteng be. Partiyen ENKS'ê xwedê alîgir û cemawer in, û partiyen wê ji mîj ve di Rojavayê Kurdistanê li himber rîjîma Be'esê derdi-kekin xwepêşandan, û xebatêk wan heye, û himber vê yekê jî ENKS'ê û divê baweriyê bi "Tev-Dem" 'ê, bike, jîber niha hale hazir ew xwedî hêz üdezegehe nexusim li ser zemîna xwe û hin zemînen di di Sûriye de.

ENKSê bi hilbijartina çareya çalakiyên sîvîl û xwepêşandan gog xist lîstikgeha Tev-Dem de, û dive Tev-Dem çavê xwe ji vê yekê negire, û netenê dengê awazên xwe bike, çimkî ew ne tenbûrvana bi tenê divê holê de ye, û eger wê guhê xwe girt, dê awazên wê jî nexweş derkevin, û wê her du alî cemawer dûrî xwe bixin, eger aheng tev de xera nekir!!

Cegerxwîn.. Jiyan û Berhem

1903-1984

Berhemên Cegerxwîn

Helbest:

Dîwana yekem: Prîsk û Pêtî, 1945 Şam

- Dîwana duyem: Sewra Azadî, 1954 Şam

- Dîwana sêyem: Kîme Ez? 1973 Beyrûd

- Dîwana çarem: Ronak, Weşanên Roja Nû 1980

- Dîwana pêncem: Zend-Avista, Weşanên Roja Nû 1919

- Dîwana şesem: Şefeq, Weşanên Roja Nû 1982

- Dîwana heftem: Hêvî, Weşanên Roja Nû 1983 Stockholm

- Dîwana heftem: Aşfî, Weşanxana Kurdistan 1985 Stockholm

Ji malbateke gundi be-din. Piştî serkeftina şolengaz, helbestvanê kurd reşa Iraqê sala 1958an, ê nûjen Cegerxwîn sala Cegerxwîn derbasî Iraqê 1903an de li gundê Hesarê bû, û li zankoya Bexdê di yê ku li Bakurê Kurdistanê beşa wêjeyê de xwend. Di hatiye dinê. Navê wî sala 1963an de, ji naçarî Şêxmûse kurê Hesenê dîsa vegeriya Sûriyê, ta Mihemedê Mehmûdê Elî sala 1979an û di wê salê ye. Qey qederê wisa dix-de berê xwe da Siwêdê û west, ku Cegerxwîn jiya-li bajarê Stokholmê cîwar neke zor û zehmet derbas bû. Di 22 Çirîya Pêşîn bike, dema dê û bavê wî mi-de, sala 1984an de. Li rin û sêwî ma. Vêca ji neçarî bajarê Stokholmê dilê wî bû şivan û paleyî jî dikir. Lê rawesta û çû dilovanî-Cegerxwîn zû bi zû ji vê ya xwedê. Kesekî mîna rewşê derket û berê xwe da Cegerxwîn tekê zemanê zanistiyê, li cem şêx û me-xwe bû. Bi hiş û ramanê lan li zanînê geriya, dest bi xwe, bi bîr û bawerên xwendina feqetiyê kir. Heft xwe, niştimanperwerekî heşt salan bi vî awayî xwen-bêhempa, di nêv miletekî din bidawî kir û (îcaza) xwe nezan û perişan de, ku bi li cem Mele Fethule stand, sedê salan zilm û zordariyê pişt re hinekî meletiya gun-dikêse. Cegerxwîn ev dan kir. Du bûyerên mezîn di rasteqînî baş dizanî, ji herêmê de çêbûn, ev bûyer ber ku gelek bûyerên mebûn sedemên guhertinê zin di Kurdistanê de li di kesetiya Cegerxwîn ber çavên wî çêbûn, vêca de, berê wî bi xurtî ber bi giha encamekê ku, milete niştimanperwerekî de dan: di vê rewşa xirab de bijî, -Cenga Cîhanî ya yekem divê mirov bêhnê lê fireh û tiştên jê veketin, mîna bike, hin bi hin mirov wî serxwebûna gelên bindestê bighîne baweriyê zanistî, Turkan û peymana taybet bo girêdanekî di navbera wî û Bakur a ku bi navê (Sîver) doza azadiyê de pêk bîne. tê nasîn û leystikên Turkan Lê carna bê hêvî dibû û di-dijî wê peymanê.

-Heriftina şoreşa Şêx Se'îd di dema niha de neviyê 1925an de, û di pê re çavso- Cegerxwîn bîr û baweriyê riya ku li gelê kurd kirin. Bi wî di dilê xwe de çandin, û kuştina hezârên şoreşgérân. li ser rêça wî gavan tavêjin. Hema bi sedan ji wan Di dawî de em dikarin ras- şoreşgérân gihiştin Sûriyê. tiya vê helbesta wî berbi- Ewan şoreşgérân di sala çav bikin dema dibêje: 1927an de komeleyek Meyer tu bîne ez li dinê bi navê Xoybûn saz ki- her wekî fil im rin. Cegerxwîn tevlî vê Şûva ku me ajotiyê tovê komeleyê bû, û bû yek ji xwe biçmin

Mizgîn li te be me tovê Di vê demê de Cegerxwîn xwe çand û gelekî nêzîk dest bi nivîsandina helbestê ewê kat bide! kir û di kovara Hewarê de helbestên xwe diweşan-

Wergerên wî:

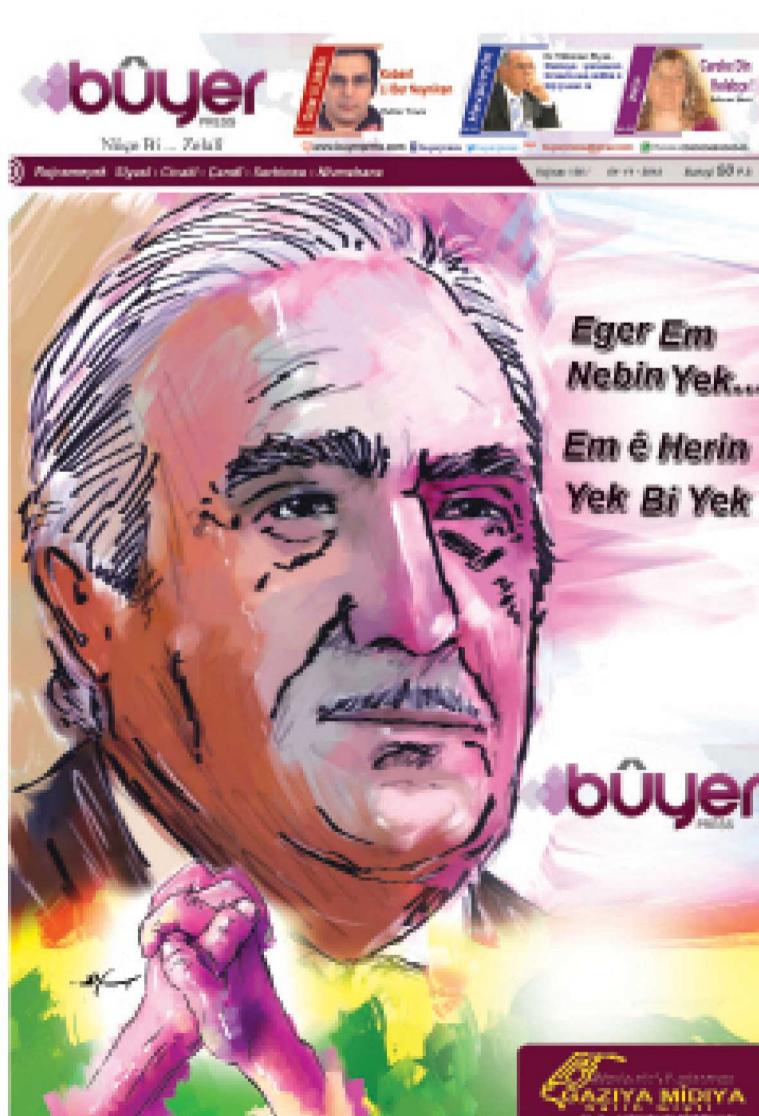
- Kurd. Basîl Nîkîtîn
- Mînoriskî
- Leyla û Mecnûn
- Ûsiv û Zelîxe
- Çiroka Xortê iranî
- Dewleta Mahabadê
- Kêferat Li Ser Kurdistanê, Xalifin
- Baqismatê Reş

Dîrok:

- Çend Şoreşen kurdên kevnare
- Destûra Kurdistanê
- Dewleta Eyûbî Li Yemenê
- Tarîxa Benî Eyûb perçê 1
- Tarîxa benî Eyûb perçê 2
- Tarîxa Benî Eyûb perçê 3
- Seydayê Cegerxwîn bi kurtî jiyana xwe di riya helbestek xwe de hûnandiye:

Ziman û Ferheng:

- Destûra Zimanê kurdî, 1961 Bexda
- Ferheng, perçê yekem, 1962 Bexda
- Ferheng, perçê diwem, 1962 Bexda

"Bi Kurtî Jîna Min"

Sala hezar û nehsed û sê ez hatim dinyayê Bi navê Siltan Şêxmûs ez çebûme ji dayê. Heta bûm sêzde salî li gundê me'y Hesarê Jîna xwe min diborand, paşê ji wê me da rê.

Bavê min û rîsîpî, xwedî mirov û rûmet Ne mirovek malgenî, bi namûs û bi xîret. Ji tengasî, neçarî me ew gundê xwe berda Hatin Amûda rengîn, bavê min zû emir da. Diya min a belengaz, pêncî salî, dilovan Salek piştî bavê min, ew jî li wî bû mîvan.

Birayê min nîvmela ji alema ronahî Rast û dirist ku bêjîm, ew tiştekî nîzanî. Wî pîreka xwe anî, bê wijdan û bê mejî Bi gotinê xwe ên çors, ew min bêderb dikuji. Xwişka min a xemnexwar, bê insaf û bê wijdan Ez reviyam hatim cem, wê jî ez kirim şivan. Geh li vir û geh li wê, min ezabek mezin xwar, Ya Elah û ya Xwedê, paşê bûme xwendewar. Jîna min ya kevnare, êdî hate guhertin Tev xweşî û zanebûn, heft heşt salan hin bi hin. Min dest bi kurdîyê kir, peyda kirim çend mirîd Bi xweşxan û reşbelek xesma piştî Şêx Seid.

Pâşê çûme Iraqê, ji wê ez çûme Îran Heçî kesê bidîma, ji min dimane heyran. Berî sala rehmetî, bi Çar salan " Dilbirîn ", Di şî'rê de navê xwe min datanî " Cegerxwîn ". Min îcaza xwe sitand bi serbestî, mîranî,

Ji nû keça xalê xwe, ji Hesara xwe anî. Bûn melayê Hazda jor, cibepoş û ser bi şaş, Ji nû riya rast û xweş, bû serjor û rîl û kaş. Min bi dûvê dinê girt, vîna wê ket dilê min, Barê gund û ê kuflét, hemî ket ser milê min. Paşê hate bîra min ku ez bibim xwedî gund, Dilê min jî gote min " gelek baş e, gelek rind ." Min ji axa Cizîrê, du gund kirin kul û xem, Navê yekî Çêlek bû, ê din me kir Cehenem. Di nav me de nemabûn, ne axa û ne kêfxwe, Elo, Celo, Kumbiqul, min tev kirin wekî xwe.

Roja me gund ava kir, kete rastê mixtarî, Gundêne me bûn berberî, dijminahî, neyarî. Tevan girtin darênen xwe, bûne weke gurêne har, Ji wî bextê min ê reş, kurê Potê bû mixtar. Sermiyanê wî derew, li ser wî bû berberî, Wek Duçeyê talyanî, paşê wî bi xwe de rî. Xwedî mal û xwedî gund, li bergîlê bû siwar, Rê xiste mala xwe, Tiro! Paşê bû etar. Piştî ilmê xwe ê pir bûm Dodoyê qulungvan Bûm hevalê Kumbiqul, kurê potê sermiyan. Ev cîhana xapînok, heta min xwe jê nas kir, Çikim fêde nemaye, emrê xwe min xelas kir. Ji bo rastî dibêjim, li nav dîna bûme dîn, Heta bimrim ji nû ve, xelk dê bêjin Cegerxwîn